

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 13

Gorica - 27. marca 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Pred evharističnimi kongresi Italija, Jugoslavija in STO

na Goriškem

Lani in letos je goriška nadškofija praznovala pomenljiv jubilej, namreč dvestoletnico svoje ustanovitve. Za to priložnost je pokojni nadškof msgr. Margotti hotel, naj bi se po vsej nadškofiji vršili evharistični kongresi in druge slovesnosti v čast presv. Rešnjemu Telesu, katere bi imele svoj višek v škofijskem evharističnem kongresu v Gorici. Za to določeni odbor je ravno začel s prvimi pripravami, ko je nadškof obolel in nato tudi umrl.

Z njegovo smrtjo se je zdelo, da bo šla v pozabo tudi misel evharističnih kongresov in sploh slovesnega praznovanja dvestoletnice goriške nadškofije. Toda novi nadškof msgr. Ambrosi je koj spočetka, ko je bil še administrator, dal razumeti, da se bo jubilej nadškofije vendarle praznoval, in prav tako, da se bodo vršili tudi evharistični kongresi, kot je določil njegov prednik. To svojo namero je nadškof sporočil v četrtek 20. marca duhovnikom na zborovanju v goriškem malem semenšču. Tukaj se je ta dan zbralo duhovnikov iz cele nadškofije, kot jih je le težko kdaj videti. Prišli so res polnoštevilno, da slišijo prva navodila svojega nadškofa in se mu poklonijo. Zato je bil ta dan tudi res najprimernejši, da je nadškof med drugimi navodili, ki jih je dal duhovnikom, dal tudi to, naj začnejo s pripravami za evharistične kongrese, kateri naj se vršijo v tem letu in v prihodnjem po vsej nadškofiji. Zaključek evharističnih slovesnosti bo velik škofijski kongres v Gorici prihodnje leto.

Zamisel evharističnih kongresov pok. msgr. Margottija in sedanjega nadškofa msgr. Ambrosija je ena najbolj posrečenih. Saj spada v vrsto onih različnih podvigov, ki smo jih doživeli ta leta po vojni na Goriškem in ki imajo za namen, dvigniti in poživiti otrplo versko in moralno življenje med našim ljudstvom. Najprej smo imeli v vrsti takih iniciativ Marijino romanje, ki je toliko dobroga prineslo povsod v vseh farah in po vseh družinah, koder je Marija romala. Nato je prišlo praznovanje svetega leta. Tudi to je služilo mnogim, da so se zopet približali Bogu in Cerkvi. Sedaj pa se nam obeta evharistično leto, katero naj nam vsem odkrije globine Jezusove ljubezni v najsvetejšem zakramentu ter nas bolj živo spomni na dolžnosti, ki jih imamo do njega, ter nam končno nudi priložnost, da izkažemo evharističnemu Jezusu kar največjo javno čast in hvalo, ki mu jo mnogi v sedanjih časih tako kratijo. Evharistično leto naj bo torej krona dosedanjim prizadevanjem za poživitev verskega življenja med verniki goriške nadškofije. Kako bi mogli dostojneje praznovati ta veliki jubilej dvestoletnice nadškofije kakor ravno s poživitvijo evharističnega življenja med nami?

Pozivu goriškega nadškofa se bomo odzvali tudi mi slovenski verniki goriške nadškofije, ki živimo v obeh slovenskih dekanijah, štandriški in devinski. V ta namen bomo imeli svoje dekanijske evharistične kongrese v mesecu maju. Najprej bo v nedeljo 18. maja v Štandrižu, nato kako nedeljo pozneje na STO-ju za devinski dekanat.

Za ta dva kongresa, ki naj bosta javna izpoved naše vere v evharističnega Jezusa in njegovo javno zmagoslavje med nami, se moramo kar mogoče dobro pripraviti, da bo sad ne samo obilen nego tudi trajen. Naša prva priprava na evharisti-

ni kongres bodo tridnevne, ki se bodo v tem postu vršile po vseh naših župnih cerkvah. Obenem bo to tudi najlepša prilika za prejem velikonočnih sv. zakramentov. Po Veliki noči bomo z duhovno pripravo nadaljevali. Prva sv. obhajila, ki bodo po možnosti povsod pred evharističnim kongresom, bodo pripravili naše najmlajše, da bodo mogli spremljati svojega evharističnega Kralja kot njegovi najmilejši ljubljenci. Potem bodo zadnje nedeljo v aprilu in prvo nedeljo v maju posebni evharistični dnevi najprej za dekleta, potem za fante. Mladina je na poseben način Jezusova last. Zato je prav, da ravno moška in ženska mladina Jezusa v najsvetejšem zakramentu tudi na poseben način počasti. Dekliški in fantovski evharistični dnevi bodo dnevi češčenja in svetega navdušenja za evharističnega Jezusa, ki se bodo zaključili s primerno versko igro in nastopi raznih skupin na prostem.

Duhovna priprava na evharistični kongres bo dosegla svoj višek drugo nedeljo v maju, ko se bo po vseh slovenskih cerkvah štandriškega in devinskega dekanata vršilo celodnevno češčenje, ki naj ljudi res duhovno pripravi na veliko zmagoslavje, ki ga hočemo doprinesiti evharističnemu Jezusu v nedeljo 18. maja.

Vse te priprave pa mora seveda spremljati molitev. Zato naj velja danes naš poziv vsem evharističnim dušam, da veliko molijo za obilen in trajen uspeh evharističnega kongresa med nami.

Jugoslavija in Trst

Titova vlada je večkrat menjala svoje stališče do Trsta. Najprej je po svojem glavnem delegatu na pariški konferenci večkrat izjavila, da ne podpiše mirovne pogodbe, če se Trst ne prizna Jugoslaviji. Kljub svečanim izjavam pa je Jugoslavija mirovno pariško pogodbo podpisala in se sprijaznila s samostojnostjo Trsta. Pozneje je Tito celo vodil razgovore zaradi Trsta s Togliattijem; Trst je hotel vrniti Italiji za zamenjavo Gorice. Po sporu Jugoslavije z Rusijo so zapadne države vedno zopet vplivale na Jugoslavijo in Italijo, naj skleneta sporazum glede končne ureditve tega vprašanja. Rusija je pa vedno vztrajala na tem, da se mora mirovna pogodba glede Trsta točno izvršiti. Nekaj dni pred lizbonsko konferenco pa je Jugoslavija ponovno pokrenila vprašanje Trsta ter zavzela do njega zopet svoje staro stališče. Italiji je namreč predložila, da naj se STO v smislu mirovne pogodbe dejansko ustanovi ter imenujeta izmenoma jugoslovanski in italijanski guverner ter dva vice-guvernerja. De Gasperi pa je jugoslovanski predlog že v Lizboni v celoti odbil ter izjavil, da je za Italijo vsak sporazum mogoč le na osnovi tristranske izjave. Cel pretekli mesec je bil za Jugoslavijo in Italijo Trst v središču političnega zanimanja. Obojestranski tisk je polnil svoje predale s članki in razpravami o tem vprašanju. Mi smo pa čakali 20. marec, ker smo pričakovali, da bo ta dan zopet odlično vplival na reševanje tega problema. Razmerje med Italijo in Jugoslavijo je postajalo vsak dan bolj vroče. Tito je podajal v tem času celo vrsto izjav raznim žurnalistom; Jugoslavija je v posebnih notih na italijansko zunanje mi-

Na mirovni konferenci v Parizu, ki se ji je končno posrečilo skleniti mir s premagano Italijo, je bila v mirovni pogodbi predvidena ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja. Trst s svojo bližnjo in daljno okolico naj bi postal samostojna država pod neposrednim varstvom Varnostnega sveta Zveze narodov. Varnostni svet bi moral najprej imenovati tržaškega guvernerja; do tega imenovanja pa ni prišlo predvsem zaradi tega, ker sovjetska Rusija ni hotela sprejeti nobenega kandidata za guvernerja, ki so ga predlagale zapadne države; na drugi strani so pa zapadne države odklanjale kandidate boljševiške Rusije. Kako in zakaj je prišlo do nameravane ustanovitve samostojne tržaške države? Pač le iz vzroka, ker je mirovna konferenca uvidela, da govori cela vrsta modrih in zato upoštevanja vrednih razlogov, da se izključi zgolj nacionalistična rešitev tega mednarodnega vprašanja. Obe državi, Italija in Jugoslavija, sta mogli zagovarjati pravico do Trsta z raznimi utemeljenimi argumenti. Trst je bil do 1918 leta samostojno mesto, ali pa je bil povezan v eno ali drugo politično obliko s svojim zaledjem, dokler ni postal za več stoletij glavna luka ogromnega avstrijskega ozemlja, ki je že tedaj štelo 53 milijonov prebivalcev. V Trstu je bilo do 1. 1918 nad 70 tisoč Slovencev, dočim je celotno prebivalstvo štelo tedaj 180 tisoč. Prav tako ne morejo Italijani tajiti, da je med njimi znatno število takih, katerih priimki preočito kažejo, da so slovenske ali jugoslovanske krvi. Če ni bila do danes izvedena

nistrstvo ostro obsodila raznarodovalno politiko Italije proti slovenski narodni manjšini na Goriškem, v Kanalski dolini in Beneški Sloveniji; izrecno je Jugoslavija v svoji noti zahtevala ponovno otvoritev slovenske šole v Krminu; jugoslovansko noto je italijanski tisk označil za nesramno. Posebno se je italijansko javno mnenje razburjalo tudi zaradi razmer in ukrepov v jugoslovanskem delu STO-ja. Jugoslavija je v preteklem tednu ukini-la v svoji coni italijansko liro kot plačilno sredstvo.

20. marec v Trstu

V soboto je bil v Trstu tudi generalni štrajk. V takem ozračju se je praznovala četrta obletnica tristranske izjave zapadnih držav. V Trstu je prišlo 20., 22. in 23. marca do burnih dogodkov. V teh treh dneh je bilo ranjenih okoli 170 ljudi, med ranjenici je največ policistov in sicer okoli 60. Tržaški Italijani, župan Bartoli in predsednik cone Palutan so odbili vsako sodelovanje z Vojaško upravo zaveznikov, dokler se krivci dogodkov ne kaznujejo in ne da polno zadoščanje in odškodnino ranjenim Italijanom. Italijani dolžijo namreč za vse krvave dogodke le policijo in ji očitajo, da je nastopila proti Italijanom brutalno, nečloveško in na način kolonialne uprave. Parlament, senat, De Gasperi sam, vse se je postavilo na noge v obrambo za

PRISPEVAJTE
za † L. Kemperlov sklad!

mirovna pogodba in se še ni ustanovila samostojna država, je temu kriva le »hladna vojna« med Vzhodom in Zapadom.

Tristranska izjava

Ko so zapadni zavezniki, ZDA, Anglija in Francija, uvideli, da je ustanovitev samostojnega Trsta otežkočena, so iskali drugi način, da bi izšli z mrtve točke. 20. marca 1948 je francoski zunanji minister Bidault na sestanku z italijanskim zunanjim ministrom Sforzom v Turinu podal v imenu Francije, Anglije in Amerike naslednjo izjavo: »Vlade Anglije, Francije in Amerike bodo še isti dan posredovale pri ruski vladi, da se tržaško ozemlje v celoti vrne Italiji.«

Ta tristranska izjava, kakor jo imenujejo, pa je ostala mrtva do današnjih dni in pred dnevi so Italijani praznovali na poseben način,

kakor bomo videli, njeno četrto obletnico. Ne smemo pozabiti, da so se v maju 1948 vršile v Italiji državnozbornske volitve. Volitve so imele le en velik zgodovinski pomen; treba je bilo odločilno premagati italijanski komunizem. De Gasperi je kot voditelj italijanske demokracije odnesel pri volitvah ogromno zmago. Njegova krščansko-demokratska stranka sama je dobila nad 12 milijonov glasov. Ni dvoma, da je na De Gasperijevo sijajno volilno zmago znatno vplivala tudi zgoraj omenjena tristranska izjava treh vodilnih zapadnih držav. Premnogi politični izvedenci so tej izjavi sploh pripisovali le-ta notranjopolitični volilni namen, ki ga je tudi dosegla, dočim so ji odrekli in odrekajo vsak zunanje politični namen in pomen. Mi se ne bomo spuščali v to raziskovanje, čeprav bi bilo tudi to zanimivo. Par mesecev za to izjavo pa se je zgodilo nekaj, kar je presenetilo celotni politični svet v Evropi in v Ameriki.

Zlom med FLRJ in Kremljem

Meseca junija 1948 je javno izbruhnil spor med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo. Kremlj in Kominforma (obveščevalni urad vseh komunističnih strank), ki je do tedaj imel svoj sedež v Beogradu, sta Jugoslavijo izključila iz svoje srede. Pozneje šele je politični svet zvedel, da so bili med Titovo Jugoslavijo in Stalinovo Rusijo ter tudi med njima dvema osebnostno, hudi spori ves čas, med vojno in po vojni. Ena in druga stran sta objavljali razne dokumente in se medsebojno obtoževali. Pravi zastopnik marksizma in leninizma hoče biti Tito; Stalin pa je javno pozval vse komunistične stranke v borbo proti Titovi fašistični, imperialistični, s kapitalističnim zapadom povezani, tiranski in izdajalski beograjski vladi; še bolj sta zahrumela proti Titu, Kardelju, Mošcu Pijadi, voditelju jugoslovanske Ožne Rankoviču in Črnogorecu Dijlasi medtem iznenada že umrli Ždanov in Molotov. Oba vodilna člana kremeljskega boljševizma sta kar javno pozvala jugoslovansko komunistično stranko, da strmoglavi svoje fašistično vodstvo. Celotni politični svet

je vestno spremljal medsebojne obtožbe obeh komunizmov. Jugoslovanski Titov tisk je neusmiljeno odkrival tenake strani Stalinovega nasilnega režima v notranji in zunanji politiki; Tito sam je v svojih govorih klicel Stalina na odgovor zaradi nezasižanih genocidov, to je umorov in iztrebljenja celih narodov v Rusiji. Spor se je iz leta v leto vedno bolj ostril. Tito je 15. marca 1952 po zaključku prvega kongresa Zveze študentov Jugoslavije v svojem govoru študentom izjavil: »Ko govorimo o Rusiji in njenih satelitih, moramo razlikovati in ločiti narode od njihovih vlad. Narodi v teh deželah niso duhovno zedinjeni, dokaz temu je 15 milijonov Rusov, ki ječijo v zaporih in koncentracijskih taboriščih.«

Če pa hočemo zvedeti, kakšno je danes resnično stanje v Jugoslaviji, je najbolje, da beremo ruske liste. Tako je politični svet dobil zastoj dve obveščevalni središči, Beograd in Moskvo, ki se medsebojno brez usmiljenja blatita pred celim svetom zaradi tiranstva, ki ga izvajata nad svojimi narodi. Sigurno je, da je ravno spor med Jugoslavijo in Rusijo zaokrenil vprašanje Trsta v docela drugo smer in da je omenjena izjava zapadnih držav zaradi tega spora izgubila ves svoj zunanji politični pomen, če ga je sploh kdaj imela. Zapadne države, posebno še Amerika in Anglija, po tem sporu izdatno podpirata in oborožujeta Jugoslavijo, za obrambo pred morebitnim napadom od strani Rusije in njenih satelitov. Saj je Tito v že omenjenem govoru študentom med drugim tudi izjavil, da je Jugoslavija doslej dobila že 1 milijard dolarjev podpore za svojo obrambo.

Glas iz inozemstva

Znani, zelo čitani švicarski tednik »Weltwoche« je posvetil eno stran in pol svoje zadnje številke Italiji in Trstu. Svoj uvodnik je naslovil takole: »De Gasperis freudlose Demokratie« (De Gasperijeve nevesele demokracije). Za uvodnikom pa je »Weltwoche« priobčila dolgo zanimivo razpravo o Trstu. Vso vsebino lahko že razumemo iz naslova razprave, ki se glasi: »Trst - Prüfstein europäischer Staats-

kunst« (Trst - preizkusni kamen evropske državniške modrosti). Dobro bi bilo, da bi vsi Italijani prebrali zadnjo številko švicarskega tednika, in zlasti oni, ki vodijo danes usodo italijanskega naroda. Vsaj nekaj bi se lahko naučili iz premišljene vsebine omenjenih razprav. Švica govori v imenu vsega tržaškega zaledja, ki ga ne sme nihče prezreti, kdor hoče politično modro in smotno rešiti veliko mednarodno vprašanje svobodnega tržaškega ozemlja.

Tiha nedelja

Iz svetega evangelija po Janezu
(8, 46-49)

Tisti čas je govoril Jezus judovskim množicam: »Kdo izmed vas mi more dokazati greh? Če vam govorim resnico, zakaj mi ne verujete? Kdor je iz Boga, božje besede poslušajte. Zaradi tega jih vi ne poslušate, ker niste iz Boga.« — Judje so mu tedaj odgovorili: »Ali ne govorimo prav, da si Samarijan in da imaš hudobnega duha?« — Jezus je odgovoril: »Jaz nimam hudobnega duha, ampak častim svojega Očeta in vi mi čast jemljete. Jaz ne iščem svoje časti; je, kateri jo zahteva in sodi. Resnično, resnično, povem vam: Če kdo moj nauk spolni, vekomaj ne bo videl smrti.« — Judje so mu torej rekli: »Zdaj smo spoznali, da imaš hudobnega duha. Abraham je umrl in preroki, in ti praviš: 'Če kdo moj nauk spolni, vekomaj ne bo okusil smrti.' Si mar ti večji ko naš oče Abraham, ki je umrl? Tudi preroki so umrli: koga sam sebe delaš?« — Jezus je odgovoril: »Ako bi jaz častil sebe, bi moja čast ne bila nič. Moj Oče je, ki me časti, o katerem vi pravite: naš Bog je; pa ga ne poznate, a jaz ga poznam. In ako bi rekel, da ga ne poznam, bi bil podoben vam, bil bi lažnik. Toda poznam ga in

NEDELJA

Dr. I. Sorli: Sorodstvo v prvem členu, st. 86

»Moj Bog!« je rekla Selma Jakobu, ko sta potem stopala v hrib. »Saj je tem ljudem, posebno v takem satmnotnem kraju, cerkev vendar vse: ne samo vir tolažbe in moči v vseh njih križih in težavah, da, tudi ne samo njih duhovna šola, nego tudi prva njih izobraževalnica v navadnem pomenu. Ravno zdaj med govorom gospoda župnika sem si mislila, ko že vendar zdaj nekoliko poznam tudi tvoj narod: naj ima več ali manj, kakor povsod, tudi pri vas, vsaka vas svoj glas — z vseh prizide od Drave do Adrijanskega morja sliši ves rod vsaj enkrat na teden govor v tistem enem jeziku, ki je last vseh in med njimi vsemi prva glavna vez: tako tam, kjer ni bilo ali ni šol. In vrhu tega nadomešča tem ljudem cerkev takorekoč tudi še vse to, kar imenujemo po mestih zabavišča do koncertne dvorane, skoroda in gledališče. Ne razumem, kako morejo ljudje, ki temu narodu tudi dobro žele, mirko gledati na tako središče vse njegove ljubezni; in še več: na kako nadomestilo za vse to, česar imajo oni sami v izobilju!«

»No, že po tem se vidi, da si, meščanka, razumela že precej našega življenja!« se ji je prijazno nasmehnil Jakob. »Ah, saj mi komaj verjameš, kako sem se že otrok vedno ves teden veselil nedelje, da o tistih čvetočih praznikih: svetem Rešnjem Telesu, Cvetni nedelji, Svečnici, pa že celo o Božiču, Veliki noči in naši Rožnici niti ne govorim. Vzemi našemu kmetu cerkev, vzela si mu nedeljo — brez nedelje bi bil čisto navadna uboga, nesrečna, in tudi surova zadnja tovarna žival! Saj ti ljudje, kateri govorijo o nekakih izobraževalskih in takih nadomestkih, ne vedo, kaj govorijo. In morda še niti ni najstrašnejše, da je veliki svet zavrgel spoštovanje do verskih čustev in izgubil razumevanje zanje — Bog ve, vsaj iz usmiljenja do vseh onih trpečih vrst, ki si drugače ne znajo pomagati, kakor sami pravijo, bi ne bili smeli! — nič manj strašno ni, da so pozabili eno največjih besed, kar jih je slišal svet — pa naj jo vzamemo, recimo, čisto človeško: da človek ne živi samo od kruha! In ker se jim je posrečilo drugod že skoro povsod, da so nadomestili človeško roko s strojem — čast in hvala jim za to! — so hoteli tudi dušo nadomestiti; izrgali so iz človeških prsi živo srce in postavili tja neki strojček, katerega usnjati jermeni vodijo v možgane in tam delujejo. In česar le prečesto ni moglo razumeti ubogo živo srce, vse to in še več naj vse jasno in bistro razloži ta čudežna mašinka! In če ne verjameš, si ti bedak! Sment jo res že nisi vso to suho pamet in še marsikaj zraven: če se res tako ubogo kmečko dekletce veseli svoje nedelje že za to, da pokaže svojo novo oblekno in morda še svoj rožnati obrazek zraven, ali je to kaka nesreča?«

njegovo besedo spolnujem. Vaš oče Abraham se je silno veselil, da bo videl moj dan; videl ga je in se vzradoval.« — Judje so mu torej rekli: »Še petdeset let nimaš in si Abrahama videl?« — Jezus jim je rekel: »Resnično, resnično, povem vam: Preden je bil Abraham, sem jaz.« — Tedaj so pobrali kamne, da bi jih vanj vrgli, Jezus pa se je skrtil in odšel iz templja.

ČAS TRPLJENJA

Stopamo v najresnejši čas cerkvene liturgije. Kristus se bliža svojemu trpljenju in dopolniti svojega odrešilnega dela. Današnji evangelij je zaključek velikega in prepričevalnega govora Gospodovega na šotorski praznik pred svojo smrtjo. Nekaj misli za življenje skušajmo dobiti iz njega!

»Če vam govorim resnico... Množi trdijo, da govore resnico, zatrjujejo, da so njih besede čista resnica; tako znanstveniki, filozofi, gospodarstveniki, politiki, pisatelji in časopisni vsi zastopajo čisto, nepokvarjeno resnico. A prave resnice pri vseh teh je malo, laž napolnjuje njih ustnice tedaj, ko hočejo govoriti resnico. Množi danes resnico iskreno iščejo, jo najdejo navidezno pri teh namišljenih resničnih prerokih, a pravega notranjega zadovoljstva ne dobe. Resnica je samo ena in to tista, ki jo oznanja Kristus, ki je edini o sebi mogel reči z vso opravičenostjo: »Jaz sem resnica in sem zato prišel, da izpričam resnico.« Današnje dni moramo biti previdni: laž se nam daje pod videzom resnice. Živimo v časih, ko se nam dajejo surogati, ne samo v gospodinjstvu marveč tudi na duhovnem polju. Ali more govoriti kdo, ki je kristjan samo po

vpisu v krstno knjigo, da poseduje vso resnico? Ni dovolj, da si krščen, da trikrat na leto vidiš cerkev znotraj, življenje pa ti gre po svetni »resnici« dalje. Treba je resnico spoznati, jo vzljubiti, po njej živeti!

»Zakaj mi ne verujete?« — Resnici moramo verovati. Verovati pa ni isto kot slišati! Slišati je nekaj čutnega — tudi živali slišijo! — verovati pa je dejanje razuma in volje. Ko veri zaupaš, se ji daš tudi voditi. Resnica in življenje po njej je tedaj res nekaj pozitivnega, če v življenju izvajamo to, kar nas resnica uči, to velja za notranje duhovno življenje, kakor za naše vsakdanje opravilo. To se pravi res, verovati!

Verovati božji resnici, kar je isto kot Sinu božjemu, se pravi, življenje vedno in povsod usmerjati po zapovedih, nasvetih, opominih Njegovih in njegove Cerkve. Kako malo jih je danes takih, ki tako delajo. Pa pravijo, da so verni! Nespametniki! Kolika razlika je med njihovo vero — če jo res imajo! — in med njihovim življenjem po veri!

Verujejo v Boga... poslušajo pa satana in svet, »ki je bil že od začetka ubijalec in resnice ni v njem, ker je lažnik in oče laži« (Jn 8, 44-46).

Verujejo v dušo, njeno nesmrtno življenje... pa prav nič ne store, da bi jo nasitili s pravo resnico in jo rešili.

Verujejo v večno življenje —... pa se tako ljubosumno oklepajo vseh neumnosti sedanjega življenja. Verujejo v krepost... a žive v blažni strasti in napak.

Verujejo v zakramente... a jih ne prejemajo.

Verujejo v milost... pa delajo pogodbe z grehom, »poželjenjem mesa, poželenjem oči in napuhom življenja«. Kako smešni so in smešna je njih vera!

Če je Kristus s čim izpričal resničnost nauka, ga je s svojim trpljenjem. Mi pa te dni svetega časa v duhovni obnovi in resnem izpraševanju naše vesti pogledimo, ali je naša vera v pravo resnico živa, ali napol mrtva ali čisto mrtva. O da bi vsaj zdaj spoznali pravo Resnico, Kristusa in vstali z njim za letošnjo Veliko noč!

Iz življenja Cerkve

11 novokrščencev pri sv. Petru

6. marca se je vršila v cerkvi sv. Petra ganljiva slovesnost. Ameriški vojaški kaplan na križarki Monrovia Robert Brangartner je ta dan krstil enajst ameriških mornarjev in vojakov. Msgr. Beretti jim je podelil zakrament sv. birne, nakar so šli k svetemu obhajilu. Vsi novi katoliki so bili nato sprejeti od sv. očeta.

Med Japonci v Braziliji

V Braziliji je nad 300.000 japonskih emigrantov. Zanje je bil ustanovljen v San Paulu poseben kolegij Sv. Frančiška Ksaverija. Kolegij je namenjen japonskim dečkom; enak kolegij bo ustanovljen tudi za deklice. Dela vodi p. Del Toro. Pomaga mu pa pet duhovnikov, ki so po izvoru Japonci. V San Paulu izhaja tudi poseben japonski katoliški časopis. V drugih mestih opravljajo apostolat med Japonci salezijanci, jezuiti in patri Božje besede. Trenutno je tam deset japonskih duhovnikov, mnogi drugi pa se pripravljajo na duhovniški stan. Japonskih redovnic je tam že 50.

Antikristov »Križ«

Februarska številka madžarske revije Kereszt (križ) v celoti potrjuje našo sodbo ob priliki januarске številke, namreč da ima ta list čisto protiverski značaj. V zadnji številki spet v posebnem članku: »Dejanja govore« silovito napada sveto stolico, ki jo imenuje dvor poln duhovnikov, ki so povezani s kapitalisti in vojnimi hujskaci, čeprav k temu ne prinese nobenega dokaza. V drugih člankih pa je prav tako mnogo mest, kjer napada madžarske škofo. Med drugim omenja, da »Partizani mirne ne bodo nikoli pozabili, da je episkopat samo pod pritiskom procesa proti msgr. Groeszu odobril gibanje partizanov miru. K tej izjavi katoliški krogi izjavljajo, da je madžarski episkopat hotel samo ločiti idejo miru od komunističnih teorij, ni pa nikoli odobril navedenega gibanja samega, ki je znano po svojih protiverskih in proticerkvenih ciljih. Ti katoliški krogi tudi poudarjajo, da je samo majhna skupina

Resnico še tajijo

Komunisti skušajo z vsemi sredstvi metiti oddaje vatikanskega radia, ki so namenjene Rusiji in drugim njenim satelitskim deželam. Doslej so motili samo oddaje v ruskem in ukrajinskem jeziku. Sedaj pa motijo vse oddaje, ki so namenjene v dežele onkraj železnega zatorja.

Svobodo so iskali

Češki časopis, ki se tiska v Londonu, objavlja, da je pribežalo iz Češkoslovaške v času od februarja 1948 do danes do 45.000 oseb. Večina beguncev je pribežalo peš. Drugi z raznimi sredstvi. Največjo senzacija je zbudil beg 31 oseb, ki so prišle lanskega septembra preko meje z znanim vlakom svobode.

Lepa spreobrnitev

Na smrtni postelji se je v starosti 73 let odpovedal masonstvu bivši veliki mojster lože v Manili Vincenzo Cremona. Imenovani se je v navzočnosti enega duhovnika in štirih prič pod prisego odpovedal masonstvu in prestopil v katoliško Cerkev.

Dan avstrijskih katol.

12. septembra tega leta bodo v Avstriji slovesno obhajali »dan avstrijskih katolika-nov«. Opolnoči bodo imeli v dunajskem Pratur slovesno polnočnico, ki jo bo daro-

„Hočemo načelno ločiti cerkev od države“

(Izjava Jos. Broza - Tita)

Na vprašanje nekega ameriškega časnikarja ali odgovarjajo napadi jugoslovanskega časopisja na duhovnike politiki jugoslovanske vlade, je dal Tito med drugim tudi zgorajšnje izjavo. Jasnemu odgovoru na jasno vprašanje se je pa jugoslovanski diktator izmikal in odgovoril kot običajno z dolgo vrsto fraz, med katerimi je pomenljiva tudi ona, ko Tito trdi, da so uvedli v FLRJ ločitev cerkev od države podobno, kot so to izpeljali v Ameriki, Franciji in Veliki Britaniji. Iz tega se da sklepati, da je hotel Tito povedati nadležnemu časnikarju, da je v Jugoslaviji prav enako razmerje države do cerkve, kot je v večini držav na Zapadu. Zanikal pa je, da bi bila vlada odgovorna za napade na duhovnike v jugoslovanskem časopisju, ki se množijo iz dneva v dan. »Tisk piše o konkretnih zadevah in vlada ne more storiti, da bi bil vsak članek takšen, kakršnega bi želela,« je rekel Tito.

Ne vemo, ali je ameriški časnikar veroval tem Titovim besedam ali ne. Če so mu le nekoliko znane razmere v Jugoslaviji in če le nekoliko razume slovenščino ali srbohrvaščino, bi iz časopisov lahko spoznal, kako načrtna je vsa gonja časopisja in partijskih prvakov zoper duhovščino in Cerkev, tako načrtna in premišljena, da ni mogoče, da bi ne izvirala iz enega središča, da bi ne sledila smernicam nekega višjega foruma, ki ne more biti nihče drug kot Centralni komite komunistične partije Jugoslavije, katerega predsednik je Tito sam.

Poleg tega niso samo časopisi, ki napadajo duhovščino, tudi sodne in policijske oblasti gredo za istim ciljem, do uničenja katol. Cerkve in sploh vere v jugoslovanskih narodih. Za danes en sam zgle, o katerem poroča Slov. poročevalec v svoji št. 51. v članku z naslovom »V tisk spoznaš prijatelja.«

Tukaj beremo, da so varnostni organi v Tolminu kaznovali z visoko denarno globo tri duhovnike, in sicer kaplana v Tolminu g. Štrancarja na 10.000 din, ker »je previdno skidal ves sneg samo z zakristije, kjer se je vedno sam zadrževal, medtem ko je pustil na ostalem delu cerkve, kjer so bili ljudje, grozečo debelo plast snega. Kljub nevarnosti, da bi se lahko zrušila preobremenjena cerkvena streha, je vabil v cerkev v Tolminu in Poljubinu otroke ter jih poučeval verouk. Kaj je bila mar kaplanu Štrancarju nevarnost, da bi lahko zasulo otroke, njemu je šlo pač za to, da je tudi v najbolj nevarnih dneh s svojimi bajkami zapeljal in odvracal otroke od naše stvarnosti.« Tolminski dekan g. Vodopivec Jože, ki je star že blizu 70 let in že dolgo bolehen, je dobil globo 5.000 din, ker ni skidal snega s cerkvene strehe ter je maševal v ogroženi cerkvi. Iz istega razloga je bil z enako globo kaznovan duhovnik na Ponikvah g. Lapanja.

Kdor ima še kaj soli v glavi, naj presodi, ali jugoslovanska oblast preganja duhovnike ali ne. Prav tako naj presodi, ali bi bilo kaj podobnega mogoče v zapadnih državah tostran železne zaves.

Še nekaj: zvedeli smo, da so ponekod pobrali duhovnikom vso hero, katero so jim ljudje prostovoljno in sami od sebe prinesli. Tudi tačil torej duhovnik ne sme

val kardinal Initzer. Prav tako bo blagoslovil ogromen križ, ki bo ponoči razsvetljen in viden tudi onstran železne zaves zlasti na Madžarskem.

Cerkev na Holandskem

Holandski katoliki bodo prihodnje leto praznovali sto let, odkar je bila na Holandskem obnovljena cerkvena hierarhija. Z reformacijo v 16. stoletju je katoliško življenje hitro padlo. Ko je bila leta 1798 odpravljena kalvinska vera kot državna, so šele mogli katoliki spet začeti javno delovati. Leta 1853 pa je Pij IX. obnovil cerkveno hierarhijo, ki danes šteje eno nadškofijo v Utrechtu s štirimi sufraganskimi škofijami.

Zanimivo pa je primerjati, kakšno je zdaj versko razmerje na Holandskem v številkah. Statistike izkazujejo naslednjo sliko:

Od celotnega prebivalstva je 38,5% katolikanov, 40,8% protestantov in 17% brez vere. Največ katolikanov je na jugu, kjer so skoro stoo odstotno katoliški kraji. Tukaj živi večina slovenskih izseljencev na Holandskem. Zelo živahno je versko življenje holandskih katolikov, vendar ogroženo vedno bolj tudi holandski narod val brezboštva. Porast takih, ki se ne priznavajo k nobeni veri, namreč vedno narašča. Sedaj jih je okrog 1.600.000 ter so v 20 letih narasli skoro za pol milijona. Največ oseb brez vere je v Rotterdamu.

prejemati, ker je Cerkev ločena od države. Na laž so postavili Tita in njegove prijatelje tudi mohamedanci. Ti so na vsemohamedanskem kongresu v Karačiju protestirali zoper preganjanje mohamedancev, ki ga izvaja Titov režim v Jugoslaviji. To je tem bolj pomenljivo, ker so do sedaj vsi jugoslovanski vladodržci trdili, da se le katoliška Cerkev pritožuje, da ni verske svobode v Jugoslaviji.

Verna kmečka rodbina branik proti komunizmu

Namestnik ameriškega ministra za kmetijstvo, Clarence McCormick, je podal izjavo o pomenu kmečke rodbine za današnji svet. Izjavil je:

»V Ameriki je kmečka rodbina trden branik demokracije, plodna greda za setev globoke vere v Boga. Komunizem ne more napredovati v podeželskih občinah, v katerih obdelujejo kmetje svojo lastno zemljo. Vse, kar se dogaja v taki občini, je značilno za demokracijo, značilno je spoštovanje vsakega posameznika in posameznega rodbinskega krožka.« Nadaljeval je:

»Občine, v katerih živijo kmečke rodbine, so samozavestne, zavedajo se pa tudi svojih dolžnosti do države in vsega sveta. Na deželi v Ameriki ni niti vlade niti plemstva niti državnega kolektivizma. Občajno je rodbina lastnica zemlje, ki jo sama obdeluje. Neglede na svoje delo pa vsak kmet voljno pomaga pri delu sosedu, če je ta bolan, neglede na njegovo politično ali versko pripadnost.«

McCormick, ki je sam kmečki sin, je dalje izjavil, da so pred 20 leti še več kot 42% vseh kmetij obdelovali zakupniki, medtem ko je danes to število padlo na okoli 25%.

»S pomočjo zvezne vlade so kmetje izvedli razne programe za izboljšanje zemlje, za kmetijsko zavarovanje, kmetijsko elektrifikacijo in kmetijska posojila.« je nadaljeval McCormick in zaključil:

»Kot narod in država spoštujemo dostojanstvo in pomen človeka brez razrednega ali verskega razlikovanja in prepričan sem, da je naša svobodna kmečka rodbina - ki je zdaj gospodarsko bolj neodvisna kot kdajkoli prej — jedro naše demokratske moči.«

Izjava češkega diplomata

Dr. Jiri Vojtechovsky, ki je v Mexico City odstopil kot prvi tajnik češkoslovaškega poslanika in ki mu je dovolila mehiška vlada politični azil, je izjavil časnikarjem, da se morajo vsi pošteni ljudje upreti sedanjemu komunističnemu režimu na Češkoslovaškem. »Ta režim so vsilili državi s silo in ga tudi vzdržujejo s silo,« je dostavil.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Spomenica trž. kulturnih organizacij na ZVU

Na drugem mestu poročamo o obisku, ki so ga napravili zastopniki slov. kulturnih organizacij v Trstu pri ZVU. Tukaj prinašamo glavne točke iz okrožnice, ki so jo ob tej priliki izročili:

»Podpisani zastopniki slovenskih in hrvaških kulturno prosvetnih organizacij in ustanov si dovoljujejo s pričujočo vlogo obrniti pozornost ZVU na najnost, da se v središču tržiškega mesta in iz javnih sredstev za vse kulturne potrebe tržiških Slovencev in Hrvatov zgradi Osrednji slovenski kulturni dom.«

»Svojo vlogo utemeljujejo s sledečimi razlogi:

1. Slovenci in Hrvati te cone so si z desetletja trajajočim delom ustvarili podlago za cvetoče kulturno življenje, saj je ob prihodu Italije samo v Trstu delovalo skoro sto kulturno-prosvetnih ustanov. Vse to je bilo v dobi fašizma uničeno.

2. Tržiški Slovenci in Hrvati, ki tvorijo znaten del tukajšnjega avtohtonega prebivalstva, so pričakovali, da se jim bodo ob koncu vojne popravile po fašizmu storjene krivice. To se doslej še ni zgodilo, čeprav je ZVU n. pr. izdala zakon,

po katerem se je poravnala škoda storjena židom.

3. Zato pa, ne da bi se hoteli odpoledati zahtevi po končnem povračilu za vso ogromno škodo, ki smo jo tržiški Slovenci in Hrvati utrpeli v dobi fašističnega režima, mislijo podpisani, da bi bila dolžnost ZVU, da bi med tem, kot delno nadomestilo za ogromne materialne izgube slovenskega ljudstva v Trstu in kot skromen izraz priznanja narodne enakopravnosti Slovencev z Italijani tega Ozemlja, vendarle končno prešla vsaj k delni udeležitvi načrta za zgraditev Osrednjega slovenskega kulturnega doma. To bi bilo tudi v skladu z veljavnimi zakoni. Med tem pa naj ZVU poskrbi, da bo za slovenske in hrvaške kulturne prireditve na razpolago v središču Trsta primerna dvorana, kajti »Auditorium« ne more več za to zadostovati.

Končno pripominjajo zastopniki, da so si kljub obstoječim političnim razlikam in nasprotstvom, v vprašanju Osrednjega kulturnega doma vsi tržiški Slovenci in Hrvati edini, ker gre tu za njihovo skupno življenjsko vprašanje.

roda, ki mu je pripadala. Tako je v pastirskih listih opozarjal na razširjenje grdobije med nami: pijančevanje, mazanje družinske svetosti, krivopričnost, opravljanje in obrekovanje, pešanje čuta za avtoriteto. Karmeličanke, ki jih je pozval, naj s poživilno spravno pobožnostjo ostalih vernikov izprosijo od Boga usmiljenja za te in druge grehe. Verska in katoliška društva, ki jih je Missia zelo pospeševal, naj bodo jedro prenovitvenega socialnega dela, kjer so najvažnejše stvari krščanska vzgoja po družinah, dober tisk in pravilno reševanje socialnih vprašanj.

Proti vedno hujšim napadom »Slovenskega Naroda« na Cerkev in proti pojavom podobnega duha v leposlovju sta velika pastirska lista iz let 1885 (ob tisočletni smrti sv. Metoda) in 1887. Za volitve je izdal navodila, v katerih je aktivno uveljavljanje duhovnikov omejil na najpotrebnejše primere, vse pa poučil, da morata tudi politično delovanje voditi gorečnost od Boga in Cerkev in skrb za javni blagor.

Skofovo prizadevanje je v zvezi z Mahničevim prineslo obilne sadove. Po pravici trdi Aleš Ušeničnik, da se je tedaj začela za Slovence nova, druga katoliška renesansa (Kat. obzornik 1902).

Oba velika moža sta po zgledu podobnih avstrijskih shodov pripravila 1. slovenski katoliški shod (29. do 31. avgusta 1902 v Ljubljani). Najvažnejša govora je imel škof sam. V prvem je obsodil polovičarstvo, ki je izdal v javnem življenju »posebno pri nas v Avstriji od nekaj jako priljubljeno«. Zadnji dan shoda je v stolnici razpravljalo o katoliški zavesti. Tej se »nikakor ne zadovoljuje samo s kakimi pobožnimi frazami, tudi ne z nekaterimi splošnoverskimi resnicami, ampak cela katoliška vera ji mora biti podlaga, sad pa življenje in rvanje po načelih katoliške Cerkev«. Potem je v svetlobi tega načela pokazal pravo mesto vsem pomembnejšim zadevam tedanjega javnega življenja.

Shod je postavil vsa področja našega delovanja na edino neporušno podlago: katoliška načela.

Ob Missievi smrti je imenoval Podgornikov »Slovenski sveta pokojnika« razedinitelja Slovencev. Ušeničnik mu je po pravici lahko odvrnil: »To je laž... V Slovincih je nastal sedanji razdor tedaj, ko se je začel razraščati po naši deželi liberalizem«. (Kat. obzornik 1902).

Lepo in veličastno cerkev v Štandrežu pri Gorici lahko imenujemo njegov spomenik. On ji je postavil temeljni kamen in on jo je posvetil. Slava njegovemu spominu!

Leonardo da Vinci — komunist

Ves kulturni svet praznuje letos 500 letnico rojstva Leonarda da Vincija. Preko tega tudi sovjetska propaganda ni mogla iti. Ta propaganda gre pa tako daleč, da trdi, da bi bili Leonardo da Vinci, Victor Hugo in drugi veliki liki preteklosti komunisti, če bi danes živeli — pač podobno tako kot tudi slovenski komunisti proglašajo za svoje skoraj vse pokojne slovenske pesnike.

Iz teh komunističnih trditve se norčuje »New York Times«, ki med drugim piše: »Ti veliki možje nimajo pač ničesar skupnega z novim suženjstvom, kot je današnji komunizem.« O tem smo prav lahko prepričani, če pomislimo, kaj bi ti ljudje mislili o sovjetskih sistemih. Hugo, prijatelj revnih in zatiranih,

Novo deteljščice

Pri nas je navada, da sejemo deteljo med pšenico. V tem slučaju se detelja razvija pri začetku na račun gnojil, ki smo jih dali pšenici. Umljivo, da je pridelek pšenice nekoliko manjši, kot bi bil, če ne bi bilo vmesne setve.

Če pa hočemo sejati deteljo samo za sebe, je tudi lahko sejemo, vendar to ni posebno priporočljivo, ker zavisi uspeh od vremena. Premnogokrat se pri nas pripeti, da detelja lepo izklijje, da se potem izgubi, ker jo sončni žarki nekam izpijejo. ZATO SEJEMO DETELJO VEDNO SKUPNO Z ZAŠČITNO RASTLINO!

Če seješ deteljo med pšenico, služijo za zaščito pšenična stebela, v varstvu katerih se razvija mlada deteljica. Če pa ne seješ detelje med pšenico, potem vporabi za zaščito rastlino oves. Tega ne pusti dozoreti, temveč ga pokosiš čim se začne klasiti. Ni pa potrebno, da bi bil oves gost. Dovolj je, če seješ na vsakih 100 m² zemljišča po 1/2 do 1 kg ovasa.

Priprava zemljišča

Zemljo za deteljščice moraš skrbno pripraviti: preorati in pognojiti. Oranje bodi vedno čim globlje — a ne spravljati preveč mrtvice na vrh! Gnojenje pa zavisi vedno od tega, kakšen je bil zadnji pridelek in kako smo mu gnojili. Vendar je dobro, če tudi za deteljščice dobro pognojiš zemljo s hlevskim gnojem in to gnojenje še dopolniš s superfosfatom: na vsakih 100 m² poleg gnoja še 5 kg superfosfata z 20% fosforove kisline. Če je zemlja peščena ali kraška, potem je nujno potrebno tudi gnojenje s kalijevo soljo, ki pa koristi tudi na vseh ostalih zemljah. Kalijeve soli raztrosi na vsakih 100 m² po 2 do 3 kg. Če pa seješ deteljo in ne gnojiš s hlevskim gnojem, potem moraš dodati še ono nadaljnje umetno gnojilo, ki vsebuje dušik. V tem oziru sta priporočljivi predvsem dve, ki jih raztrosiš pred setvijo: ali žveplenokisl amonijak (solfato ammonico) ali apneni dušik (calcioamamide). Za ilovnate in težke zemlje sploh, je bolj priporočljiv slednji. Enega ali drugega raztrosiš na vsakih 100 m² po 1 1/2 do 2 kg.

Koliko detelje vseješ?

Če seješ lucerno — v naših krajih prihaja predvsem ta v poštev —, potem mo-

GOSPODARSTVO

ramo vsejati okoli 15 kg detelje ali na hektar nad 40 kg, torej na 100 m² skoraj 1/2 kg. Seme res stane, a izkušnja pravi, da dobimo bogate košnje samo iz gostih setev. Redka setev rodi pičle prideleke, posebno danes, ko se v trgovini ne dobi več lucerne, ki bi trajala strnjena nad 7 let. Danes se začne izgubljeni že v drugem letu.

Zato je na mestu samo gosta setev, ta pa vedno z zaščitno rastlino, ki naj dela senco nad mlado setvijo in nežnimi rastlinicami.

Kalivost semen

Nekatera semena izkalijo po par dneh, druga mnogo bolj pozno; ena so dobra več let, druga pa malo. Z našimi najnavadnejšimi vrtnimi semeni je takole:

	kalivost let	traja v dneh	seme izkali v dneh
bob	3		7
fižol	7		8
grah	4		5
blitev	4		8
razne buče	3-4		8
čebula	5		6
endivija	3		10
korenček	3		6
kumarice	4		3
jajčevce	5		8
majaron	5		10
paprika	4		10
paradižniki	3		12
peteršilj	4		20
pesa	5		10
radič	3		3
redkev	5		4
repa	5		5
šparglji	4		10
špinaca	3		8
zelje (razno)	6		6
solate	8		6

Prišla bo cvetoča pomlad...

Saj po koledarju je že tu, tudi sonca je dovolj, a od severa pihajo mrzle sapice. In te sapice bodo trajale in mrzle bodo tudi, ker je še obilo snega po gozdovih in gorah.

A prišla bo pomlad, drevje bo cvetelo, čebele bodo poletavale od cveta na cvet, srkale bodo sladki nektar, preskrbovale bodo tako zalego s prepotrebno hrano, precej pa ho ostalo tudi za lastnika čebel. Z obiskovanjem cvetov pa bodo čebele nezavedno opravljale za sadjarstvo najvažnejše opravilo: na svojih kocinicah bodo prenašale cvetni prah in cvete oplojale. Brez oploditve ne bi bilo sadu.

Cvetje pa ima hude sovražnike in človek stremi za tem, da bi jih zatrl. Ima za to tudi sredstva, prevsem na podlagi DDT. »Gesarole« je tako sredstvo. To sredstvo pa uniči čebele, če ga prašimo ali z njim škropimo, ko so cveti odprti. Če pa čebele uničimo, ne bo sadu.

Zato pa si zapomni, da rabiš strupena škropiva proti škodljivcem cvetja in komaj zarojenih plodov samo takrat, ko cvetje še ni razkrito ali pa so cvetni listki že odpadli, NIKDAR MED CVETENJEM. Če boš uničil čebele, boš napravil nepopravljivo škodo lastniku čebel, nič manjšo pa tudi sebi, ker cvetje ne bo oplojeno in sad ho izostal.

ŠIRITE NAŠ LIST!

Roke so se mu tresle in glas mu je bil razburjen. Mož se je zavedal teže položaja. Postajni načelnik, ki je vest sprejel, je takoj izdal povelje: »Izpraznite tir za brzi vlak iz Olympia-Hiawatha! Alarm! Zgodila se je nesreča! Lokomotiva prihaja!.. Vozila bo skozi postajo, ne da bi se ustavila! Alarm! Takoj izpraznite tir in vse pločnike ob tirih! Hotel je govoriti še naprej, a je opazil, da je hripav. Hitro je pregledal sestav tirov, kretnic, kod vozijo vlaki; silil, se je, da bi mislil hitreje, hitreje kot kdaj prej. A zdelo se mu je, da se mu misli še nikoli niso pletle tako počasi. Že je donela po postaji sirena za alarm; iz zvočnikov se je slišal siher malo razburjen, toda stvaren glas: »Prosim, zapustite takoj pločnike!.. Prosim, zapustite takoj pločnike!.. Prosim, izpraznite pločnike!.. Skozi okno je načelnik videl postajne uslužbenke, ki so hiteli na pločnike in nagovarjali potnike ter jim pomagali. Ljudi se je polastil paničen strah. Tekli so proti izhodom in vlačili za sabo prtljago. Slišati je bilo krike, otroški jok, histerične glasove; vmes pa vedno zopet stvarni glas: »Prosim, zapustite takoj pločnike!«

(Nadaljevanje)

Petdesetletnica smrti dr. Jakoba Missia

kardinala, goriškega knezonadškofa in metropolita

Dne 25. marca letos je minilo petdeset let, odkar je zatisnil oči goriški knezonadškof in rimski kardinal Jakob Missia. Njegovi telesni ostanki počivajo poleg onih nadškofa Sedeja na Sv. gori.

Veliki naš kardinal je bil rojen na Moti pri Ljutomeru leta 1838. Studiral je v Rimu, do leta 1884 je bil v Gradeu. Tega leta je prišel za knezoškofa v Ljubljano, kjer je ostal do leta 1898, ko je prišel v Gorico za nadškofa, postal kardinal in umrl 25. marca 1902.

Lojze Gerzinič pravi o njem:

Missia je po urejenosti značaja, obsežnosti izobrazbe, vztrajnosti volje, združene z iskreno dobroto, ena najlepših slovenskih osebnosti. 14. decembra l. 1884 je bil vstoličen za ljubljanskega škofa. Prva skrb mu je bila vsestranski napredek duhovščine, posebno pa bogoslovcev; vse je storil, da bi bili ljudje njegove škofije najmočnejšega verskega življenja; zato je tudi budno pazil na pojave, ki so hoteli s slabljenjem ali celo uničenjem tega zamoriti srečo na-

R. GREENE:

Strahotna dvanajstminutna vožnja

Prevedel TONE VOGLAR

Ob deseti uri in 27 minut se je brzi vlak iz Olympia-Hiawatha bližal križišču s široko državno cesto šte. X. Takoj onstran križišča začne železniški tir naglo padati iz gorovja proti ravnini. Strojvodja Burns je prav tedaj naravnal lokomotivo na predpisano brzino in njegov spremljevalec Peterson je ponovno pregledal varnostne zaklopke. Nato je stopil k okencu. »Zdaj bom zagledal mesto, ki leži kakih 15 kilometrov spodaj v dolini,« si je mislil. Toda do tega ni prišlo, kajti na križišču je sredi proge opazil velik in visoko naložen tovorni avto s prikolico. Peterson se je nagonsko vrgel z vsa silo na zavore, potegnil za vzvod, bliskovito hitro zavrtel kolo ročne zavore, se sklonil in podrl na tla tudi strojvodjo Burnsa. Bilo pa je že prepozno. Velikanska lokomotiva se je silno stresla... nato pa je šlo zopet naprej, naprej v dolino.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Burns osuplo.

»Na tračnicah je bil tovorni avto,« je pojasnil Peterson. Hitro je poskočil, potegnil zavore, tudi rezervno zavoro, skočil k okencu in pogledal nazaj. Križišče je bilo že skoraj dve sto metrov za njima. Tovorni avto je bil prekučen, osebni vozovi brzega vlaka pa so tekli kakih petdeset metrov za lokomotivo. Bili so odtrgani.

Razdalja med lokomotivo in vlakom je postajala vedno večja. Vozove so gotovo poskušali ustavljati z zavorami. Peterson se je spomnil, da je prav on zavrtel tudi zasilne zavore.

Pokrajina je bliskovito hitro brzela mimo lokomotive. Sedaj pa je Burns poskušal ustaviti stroj z zavorami, a brez uspeha. Njegov obraz je nenadoma ostarel. Mrtvo, z ugaslimi očmi, toda mirno je pogledal Petersona. Oba hkrati sta skočila, eden k desnemu, drugi k levemu okencu. Burns je videl samo sivo skalno steno, v katero je bil vsekani železniški tir. Pohitel je k Petersonu. Iz njegovega okenca se je videlo daleč nazaj. Vlak se je bil ustavil in okoli njega je bilo veliko ljudi.

»Zavore!« je zakričal Peterson. »Ne delajo?«

Burns je odkimal. Peterson je še en-

krat poskusil vse vzvode. Nič! Napenjal se je, kot da mora premagovati silen napor, in vendar je vse teklo kot namazano. Tedaj se je razburil. Začel je razbijati po jekleni steni; tolkel je, dokler ga niso roke bolele. »Kaj se je zgodilo?« je kričal.

»Zavore... pokvarjene najbrž od spodaj...!« Burns je obupano skomizgnil z rameni.

Ob deseti uri in 29 minut je lokomotiva pridrela mimo enajstega kilometrskega kamna v smeri proti Milwaukee. Burns je presodil padeč tira in težo stroja. Brzina je že sedaj kazal 76 kilometrov na uro. V dveh, treh minutah bo hitrost zrastle na 100, 120 in več kilometrov na uro. Kako bosta pri taki hitrosti prišla cela skozi postaje, mesta, labirintne kretnice, čez most, skozi podvoze, ko utegne brzina narasti celo na 140 kilometrov na uro? Lokomotiva je drvela skozi gozd mimo velikih dreves. Kos poviženega tovornega avtomobila, ki je bil običajen na odbijačih, je zdrknil na tir. Stroj ga je sunil, da ga je odneslo ob prvo drevo, kjer se je razbil.

Oba moža sta sedela brez moči v tej podivjani železni pošasti, ki je usla iz njune oblasti. Na tla nista več mogla skočiti,

ker bi se bila razbila na skalah. Peterson je zakričal in začel skakati, kot da ga tla pod nogami žgejo. Tužil je kot žival, stezal roke skozi okence in klical na pomoč. Skočil je zopet k drugemu okencu. Ko je zagledal sivo skalno steno, je kot blazen napadel Burnsa in ga začel daviti.

Burns je nekaj takega pričakoval. On sam zivec ni nikoli zgubil. Iz vojne je poznal take tiče, ki so od strahu zblazneli, klicali na pomoč, tekli prav tja, kamor so udarjale granate, kot da bi jih to lahko rešilo. Udaril je Petersona s pestjo po glavi, da ga je odneslo na nasprotno steno, kjer je obležal nezavesten.

Ob deseti uri trideset minut je švignila lokomotiva mimo devetega kilometrskega kamna v smeri proti Milwaukee. Vozila je z brzino 110 kilometrov na uro. Na vsakem najmanjšem ovinku je legel silen pritisk na železnega velikana. Že se je videl konec padeča. V dveh minutah bosta dosegla mesto, šest minut prezgodaj. Hitrost pa je še vedno naraščala.

Nekako ob istem času je v čuvajnici blizu mesta nesreče čuvaj kričal v telefon: »Da... lokomotiva se je odtrgala... sama odpeljala dalje... hitrost stalno raste...«

Z G O R I Š K E G A

Težave slovenskih občin

Vsako novo gospodarstvo ima začetne težave. Tako je tudi z gospodarstvom slovenskih občin. Vsaka svoje težave imajo, ker je povsod dosti potreb, a malo denarja. V Doberdolu je hudo, ker je dosti brezposelnih. Podpora, ki jo je občina razdelila mednje, je bila pač le kaplja v puščavi. Tudi sovodenjska občina ima svoje težave finančnega značaja, vendar si za silo pomaga ter skuša uravnovesiti svojo bilanco. Najtežje je v Steverjanu. Tukaj predvideva občinski proračun za tekoče leto skoro tri milijone primanjkljaja, čeprav skušajo štediti pri vseh izdatkih. Steverjanci upajo, da jim bo vlada prisločila na pomoč ter so v tem smislu tudi že napravili prošnjo. Hvalevredno je pri njih to, da si znajo sami pomagati in da se ne bojijo truda in dela za skupno korist. Tako vemo, da so sami z lastnim delom in na lastne stroške zgradili šolo na Valerišču. Pozneje so večkrat s prostovoljnimi delom popravljali poti. Tako so se tega dela lotili tudi sedaj ter posuli in popravili pot, ki pelje na Valerišče in v Šedno. Občina je prispevala le gramoz. Taka samopomoč Steverjancev razodeva, da je pri njih zavest solidarnosti v resnici visoka in to brez komunističnih krilatice.

Še o šoli v Krminu

Starši, ki so do sedaj pošiljali otroke v krminsko slovensko ljudsko šolo, a v ono na Plešivem ne morejo, ker jim je predeleč, so sklenili, da odprejo lastno privatno šolo, kar je po ital. zakonu dovoljeno. Dobili so v ta namen že prostore in učitelja. Toda zlonamerni ljudje, ki ne morejo trpeti Slovencev, so začeli groziti lastniku hiše, ki se je zaradi groženj ustrašil. Zato morajo otroci še vedno čakati brez šole.

Slinavka zopet straši

Ljudje so se že veselili, da je slinavka premagana, ko so se zlasti v Štandrežu pojavili novi primeri te hude bolezni. Oblasti so podvezle potrebne varnostne ukrepe, da bi se bolezen ne razširila. Potrebno pa je, da se vsi ukrepi strogo držijo, da ne bo nesreča še večja.

Odpri prehodi na meji

Italijanski in jugoslovanski zastopniki so se vzajemno dogovorili, da bodo odpri večino prehodov čez mejo za dvolastnike in tudi za živino. Tako smejo sedaj kmetje preko blokov v Brdih in pa na Krasu. Pri Rdeči hiši in v Šempetru je prehod dovoljen še vedno samo za osebe in ko-

pitarje, ne pa za govejo živino. Oba prehoda v Mirnu in v Vrtojbi sta pa še vedno zaprta.

Obsojeni duhovnik

Župnik v Gaberjah na Vipavskem č. g. Škvarč je bil obsojen na 7 mesecev zapora, ker je sekal drva za lastno uporabo na cerkvenem zemljišču.

Smučarske tekme v Žabnicah

Zadnji teden je bil prav res v znamenju pomladi. Sv. Jožef, ki ga pri nas slovesno obhajamo, je bil topel, kar se da in je topil sneg, da je bilo veselje. Ni čudno, da je prekrasen dan privabil mnogo ljudi od drugod, zlasti iz Ukeve, da so skupaj z Žabničani praznovali tega našega, skoraj lahko rečemo, cerkvenega patrona (naš patron je sicer sv. Egidij in takrat imamo žegnane, toda skoraj bolj slovesno se pa praznuje sv. Jožef). Naš kraj, ki je zlasti kot poletno letovišče sedaj že precej zaslovel, se je začel uveljavljati tudi kot zimsko letovišče oz. smučarski raj. Snežne prilike so navadno zelo ugodne in prometne zveze zelo prilicne, zlasti letos se je to videlo, ko je povsod po znanih smučarskih središčih manj snega kot n. pr. Cortina d'Ampezzo, Sappada itd., primanjkovalo snega, pri nas pa ga je bilo v izobilju, saj ga imamo še sedaj čez pol metra, na senčni strani pa še celo več.

Zadnji nedeljo je trbiški Dopolavoro feroviario organiziral tradicionalno planinsko štafeto na Višarje. Štafeta obstoji v tem, da morajo trije smučarji presmučati določeno progo in sicer eden teče, drugi napravi spono, tretji pa smuk; čas vseh treh se sešteje in zmaga ono moštvo, ki ima najmanjši čas. Letos je bilo to tekmovalje mednarodno, ker so se ga udeležili tudi Avstrijci, Jugoslovani in Nemci. Zmagala je Jugoslavija v postavi Knific (tek 10 km), Pogačnik (vzpon iz Žabnic na Višarje), Huter (smuk iz Višarji). Drugo je bilo moštvo iz Trbiža, kot tretji se je plasirali VIII. alpski polk iz Tolmezza, četrto mesto pa spet Jugoslavija. Za zanimivost še to, da je najboljši čas v smuku imel Žabničan Moschitz v času 15 minut in 11 sekund, drugi je bil Jugoslovian Huter v času 5'29"; najboljši čas v vzponu je imel alpinec Zanoli v času 50 minut in 40 sekund, drugi je bil Pogačnik v času 51'48"; najboljši v teku je bil Trbižan Macor s časom 43 minut in 46 sekund, drugi Knific v času 43'59".

Če hočete primerjati te čase, pomislite malo, koliko rabite poleti kadar greste na romanje na Višarje.

Svobodnem tržaškem ozemlju ter ga pravično razdeliti, bi dobila Italija bore malo kvadratnih kilometrov. Isti dan in med stavko se ni vršil pouk na italijanskih šolah, ker so učne moči pravočasno obvestile učence, naj ne hodijo v šolo. Na slovenskih šolah je bil reden pouk.

Temu naštevavanju dogodkov je treba dodati še nekaj opomb. Manifestacija, v občinskem svetu napovedana, skrbno organizirana, je bila v svojem bistvu podžiganje političnih strasti in plemenskega sovraštva med obema narodoma, ki prebivata na tej zemlji in je bila že zato vredna obsodbe. Lahko bi imela tudi hujše učinke, kot smo jih doživeli. Odkar je padel v Pulju kot nedolžna žrtev angleški častnik in v Trstu deklica Emilija Vrabec, bi morali organizatorji takih izredov bolj premisliti, kako odgovornost si nalagajo. Res je izšel tudi proglas na prebivalstvo, ki je vabil k pomiritvi, a kdo ga vzame resno, če izhaja od iste osebe, ki je bila pri začetku vse akcije. Saj se bo marsikdo celo vprašal, ali ni tak proglas samo hinavsko prikrievanje zakulisnega prišepetavanja, da bi se neredi nadaljevali. Zlasti pa je obsodbe vredno, da so se slišali glasovi, ki so skušali prevladati krivdo za nereda na independentistične in titovske elemente, ki se niso mogli niti javno prikazati na ulici, kaj šele, da bi mogli nemire netiti. Obsoditi je tudi treba zlobno pisanje italijanskega tiska, ki povečuje nespametno početje mladine, ki tepta državne zakone; pisanje tiska, ki blati policijo, ki je samo vršila svojo težko in neprijetno dolžnost; pisanje tiska, ki po krivici napada okupacijsko oblast, katera je svoj čas zaščitila prebivalstvo pred komunističnim nasiljem in upostavila mir in red, da se lahko danes šopiri po mestnih ulicah iredentistična in bivša fašistična druhal. Italijanski tisk sam priznava glavni vzrok neredov: Nedeljski »Giornale di Trieste« ima na koncu uvodnika zanimiv stavek: »Tržaško vprašanje se je v okviru dramatičnega vzdušja nemirov teh dni povzpelo na svetovno ravno«. Ta namen so hoteli doseči in ta namen je vse zakrivil, ne pa curki vode, jezdec in manganole. Ko so ljudje opazovali, kako manifestantje preobračajo vojaška vozila, obmetavajo z oken s kamenjem policijo so rekli: Ti ljudje se niso drznili pod ducejega mogoče, če bi tu vladal minister Scelba, katerega policija je že streljala na italijanske demonstrante. Kaj takega je mogoče le radi velikodušnosti anglo-amerikanskih oblasti.

Zato so slovenske politične organizacije naslovile na gen. Wintertona pisma, v katerih obsojajo početje ital. iredentističnih nemirov ter se zahvaljujejo g. generalu, da se trudi, da spet upostavi red.

Prepričani smo, da ta pustolovščina ne bo v škodo prizadevanju, da se uveljavijo določbe mirovne pogodbe in upostavi Svobodno tržaško ozemlje. Upamo, da so minuli časi, ko so pustolovščine, kot je bil na primer D'Annunzijevo pohod na Reko, spreminjale mirovne pogodbe in prestavljale državne mejnike. Kršenje mirovnihih pogodb ne more pripomoči k svetovnemu miru, temveč samo ruši zaupanje v mednarodne dogovore. Saj se pretveza za revizijo kake pogodbe vedno najde.

Prošnje za poučevanje

Višja šolska uprava sporoča, da je v pravi Uredba za vlaganje prošnje za časna in nadomestna mesta na srednjih in strokovnih šolah in tečajih za šolsko leto 1952-1953.

Prošnje se bodo vlagale predvidoma do 24. aprila t. l.

Prizadeti naj si že vnaprej pripravijo vse potrebne listine, ki bodo iste kot vsako leto.

Protestna manifestacija v coni B

Jugoslovanske oblasti so za 20. marec zvečer organizirale v coni B vrsto manifestacij kot protest na znane dogodke v Trstu. Največja manifestacija je bila v Kopru. Na ta način so v coni B protestirali proti kampaniji, ki jo vodi Italija, da bi si ponovno pridobila Trst s ozemljem — cono B vključeno.

Za pravice tržaških Slovencev...

Dne 19. marca 1952 ob 11. uri je major J. A. Kellett kot posebni pooblaščenec generalnega direktorja za civilne zadeve, brigadnega generala Johna L. Whitelawa, sprejel delegacijo predstavnikov vseh slovenskih kulturnih organizacij in ustanov v angloameriški coni STO-ja.

Delegacija so sestavljali prof. Fran Ravber za SHPZ (ul. Roma), Stane Bidovec za SHPZ (trg Ponterosso), dr. Frane Tončič za SNS, dr. Maks Šah za SP in dr. Janko Jež za SPM.

Delegacija je izročila g. maj Kellettu kot posebnemu pooblaščenecu g. gen. Whitelawa spomenico, s katero zahteva od ZVU, da zgradi iz državnih sredstev v središču mesta slovenski osrednji kulturni dom, ki naj bi odgovarjal vsem kulturnim potrebam tržaških Slovencev.

V podkrepitve svoje zahteve je delegacija obrazložila nevzdržno stanje, v katerem se nahajajo tržaški Slovenci na vseh področjih javnega življenja zaradi neizvajanja osnov-

nih določb mirovne pogodbe z Italijo, kakor so določbe o enakopravnosti Slovencev tega ozemlja, ki so državni narod, glede uporabe jezika, glede šolstva, glede kulture, nameščenja v javnih uradih in glede drugih državljskih pravic. Nadalje je opozorila delegacija g. gen. Whitelawa na nujnost ureditve ostalih vprašanj, kakor so vprašanja: državljsstva, razveljavljanje obsodb bivšega sodišča za zaščito države in italijanskih vojaških sodišč, vprašanje razveljavljanja raznih še vedno veljavnih zakonov iz dobe fašizma, vprašanje povračila škode, povzročene Slovincem na gospodarskem in kulturnem področju po prvi svetovni vojni itd.

G. maj Kellett je vzel na znanje, da nastopa delegacija v imenu vseh tržaških Slovencev in je zagotovil, da bo g. gen. Whitelawu po njegovem izrečenem naročilu podrobno poročal o vprašanju slovenskega osrednjega kulturnega doma in o ostalih iznešenih vprašanjih, nakar bo g. general sprejel delegacijo na osebni razgovor.

Skupina neodvisnih Slovencev

je na svoji seji dne 22. marca 1952 razpravljala o dogodkih zadnjih treh dni v zvezi z demonstracijami ob obletnici trojne izjave od 20. marca 1948 in je

UGOTOVILA:

Žalostni dogodki teh dni so posledica puščanja Zav. voj. uprave iredentističnim stremljenjem italijanskih, še vedno z duhom nekdanjega fašističnega režima prežetih nacionalističnih strank in organizacij v Trstu, ki ni nikakor utemeljeno z ozirom na mednarodno pravni položaj našega ozemlja.

Zaveznika vojaška uprava, kotčasni čuvár neodvisnosti in celovitosti STO-ja, bi morala v vsakem primeru in že s preventivnimi ukrepi zagotoviti spoštovanje zakonitega stanja, ustvarjenega z mirovno pogodbo z Italijo.

Krajevne civilne oblasti, ki so izključno v rokah predstavnikov italijanskih iredentističnih strank, izkoriščajo vsako priliko na tem področju STO-ja in so ob priliki zadnjih dogodkov zopet dokazale, da nimajo nobene politične legitimacije, da bi zastopale koristi in stremjenja vsega tukajšnjega prebivalstva, najmanj pa slovenskega.

Zaradi tega skupina neodvisnih Slovencev

SMATRA,

da dogodki zadnjih dni neodložljivo zahtevajo korenito izpremembo dosedanjega načina civilne uprave na tem področju s tem, da se pritegnejo k tej upravi tudi zastopniki vseh tukajšnjih političnih struj, ki se po svojem programu in dejansko zavzemajo za zaščito zakonitega stanja, zlasti predstavniki slovenskega dela prebivalstva.

Pričuje, da se bodo pozvali na odgovornost organizatorji zadnjih žalostnih dogodkov in odstranili iz civilne uprave vsi tisti, ki so jih zakrivali.

V Trstu, dne 22. marca 1952.

Kipar Gorše v Clevelandu

Kipar Gorše, ki se je lani naselil v Ameriki, se je sedaj nastanil v Clevelandu, kjer pripravila svojo prvo razstavo s katero se bo Amerikancem predstavil. Upati je, da bo razstavljal že o binokostih. Upamo, da bo umetnik uspel.

Dolina - Bazovica

Ej, vi Bazovci, vi ste krivi, da nismo to nedeljo slišali v Dolini »Škrjančeka«! Vaš g. župnik je premalo napreden in zato ni dal svoje dvorane Titovcem, naš dolinski pa je prepročesen in ni znal preprostiti škofa in vašega župnika za titovski nastop v vaši dvorani in tako je pogorel naš slovenski večer s koncertom »Škrjančeka« v Dolini.

Znano vam je, da je nameraval komorni zbor »Škrjančeka« narediti pevski koncert v Dolini. Vse bi se izvršilo v obliki velikega slovenskega večera. Ker je naša

župnijska dvorana premajhna in tudi premalo varna za tako velike prireditve, zato smo prosili za prostor v dvorani g. Jerčega; to dvorano imajo trenutno v najemu titovci. Istočasno pa je nameraval gostovati Vrabčev pevski zbor na Bazovici in sicer v cerkveni dvorani. Kakor pravi tiskano poročilo, je g. dirigent Vrabec z bazovskim župnikom kar na kratko opravil in cerkvene dvorane ni dobil. Zato so dolinski titovski predstavniki odpovedali že obljubljeno dvorano za slovenski večer v Dolini. Med pogajanjem so celo predlagali, naj dolinski župnik posreduje na škofiji in pri bazovskem župniku in le tako bodo enako z enakim povrnili.

To je kratek pregled nove titovske dogodivščine v Dolini in Bazovici. Vsak ve, da je bazoviški župnik legalni predstavnik lastnika cerkvene dvorane in lastnik naredi kakor hoče. V Dolini pa je lastnik dvorane g. Jeržog izrecno dovolil, a začasni najemniki gospodarje volje niso upoštevali. Vsak si tudi lahko misli, kakšno pamet imajo ti ljudje, ki se radi neuspeha v Bazovici znašajo nad župnikom in katoličani v Dolini! To je rdeča neizprosna »logika«, ki jo narekuje partija; zavedno primorsko ljudstvo pa odklanja!

Po tem incidentu je gotovo eno: vsa Dolina je z veseljem pričakovala »Škrjančkove« nastop, toda tržaški titovski center je sklenil drugače. Kožu tako postapanje škodi ali koristi, bo pokazala bodočnost!

DAROVI

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

F. B. 500; G. Valas iz Trbiža 380; Jelica Križman v spomin na pokojno mamó 2000 lir.

Vsem dobrotnikom in prijateljem srčna hvala in zagotovilo molitve in hvaležnosti!

Vsem blagim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve in hvaležnosti.

Za SLOVENSKO ALOJZJEVIŠČE

Gdč. Čopičeva s Solkanskega polja 1000; N.N. daruje 2000 lir in priporoča pokojno Lavro Križman v molitve; Ciril Korsič v počastitev spomina pok. tete Leopoldine Korsič 1000; iz Gorice N.N. 1000; N.N. 400 lir. Bog povrni!

ZA ŽRTVE PLAZOV V BENEČIJI

G. Sfiligoj Viljem 500; N.N. 1000; A. N. 1000; Marija Bratina 500; Černigoj Karel 1 moško obleko in 2000; Krivec Ivan 1000. lir.

Čez par dni se bo zaključila nabiralna akcija za žrtve plazov v Benečiji; ker se za te ljudi nihče ne zmeni in so pomoči res nujno potrebni, vabimo vse Slovence, ki niso še nič darovali, da to čimprej storijo. Darove pobira še nadalje Dobrodrelno društvo na Placuti.

Odgovorni urednik: Stanko Stanic
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Ob prvi obletnici smrti

BARBARE RACMAN

se je z neutolažljivo žalostjo spominjajo hčerka z možem, sestre in ostali sorodniki.

Trst-Gročana, 1. aprila 1952.

Zobozdravnik

dr. STANISLAV PAVLICA

TRST via Commerciale 10/II. - Tel. 31-8-13
sprejema od 9 - 13 in od 17 - 19

S T R Ž A Š K E G A

Poplava na „Velikem trgu“ (Piazza Unità)

Velik del sveta je letošnjo zimo sočustvoval z nesrečnimi poplavljenici v Padski ravnini. Ob tisti priliki je zalila morská voda tudi tržaški trg Unità. Nismo pa pričakovali, da se bo to ponovilo na pragu pomladi, in sicer ob četrti obletnici trostranske izjave, s katero so predlagale tri zahodne države, naj se tržaško ozemlje priključi k Italiji.

K sreči je bila ta poslednja poplava le sladkovodna in ni napravila preveč škode. Poplave niso povzročile prirodne sile, temveč potrebe modrih državnikov. Položaj bednih množic je ponekod težak in bližnje volitve povzročajo skrbi. Tudi tržaška zadeva se noče premakniti z mrtve točke. Zato je bilo potrebno, da se v Trstu nekaj zgodi. Ta tržaški dogodek smo doživeli 20. marca. Imel je tri dele. Prvi del je bil zelo ognjeviti govor tržaškega župana v Verdijevem gledališču. V tem govoru je gospod župan pokazal, da ne ljubi preveč slovenskih prebivalcev svoje občine. Omenil jih je z izrazom »siva področja utilitarnih in zahrbtnih neodvisnežev različne barve in jezika«. Druga točka je bilo poslušanje godbe na trgu Unità in je prišlo na spored samo radi naslednje točke. Kot tretja točka je bilo namreč določeno obešanje italijanske trobojnice na balkonu mestne hiše in pri tem obešanju je bilo predvideno, da se bo čisto slučajno pojavil na balkonu gospod župan. Ves ta program so prenašale italijanske radijske postaje. V rimskem parlamentu pa so bile že pripravljene interpelacije glede tržaškega vprašanja in bil je sestavljen govor ministrskega predsednika, ki ga ni bilo treba dosti spreminjati z ozirom na razvoj dogodkov.

V zadevo je namreč posegla tudi tržaška civilna policija, ki je razpaljene kričave zalila s čisto studenčnico iz policijske mo-

torne brigadke, na kar se je pojavila še policija na konjih in motornih vozilih. Radi takega razpleta dvajsetmarčne proslave je sledila naslednji dan, na prvi dan letošnje pomladi trinajsturna stavka, ki jo je proglasila ital. nacionalistična Delavska zbornica. Pred stavko se ni vršil med delavstvom referendum, bila je zaukazana od zgoraj in je imela čisto političen značaj. Tako so demokristjani zavozili v izvozne kolesnice komunističnih političnih stavk, proti katerim so se toliko borili. Pri teh izredih je bilo tudi nekaj ranjencev, neki član administrativne policije je zadobil tudi težje poškodbe. Ker samo to ne bi zadosti odjeknilo v svetovni javnosti, so tudi v soboto popoldne in v nedeljo naganjali mladino na ulice. Ta je napadala civilno policijo, razbijala stekla na zaveznikih prostorih ter skušala razrušiti sedež »Fronte neodvisnih«. Tako se je nekoliko pomnožilo število ranjencev in priprtih. Od gen. Wintertona je v soboto zahtevala deputacija ital. nacionalističnih strank pojasnil in zadoščenje, toda to brezuspešno. Romale so tudi protestne note v London in Washington. Gospod župan in predsednik področja sta dala celo neke vrste ostavko z izjavo, da tako dolgo ne bosta sodelovala z vojaško upravo, dokler ne dobijo organizatorji izredov primerne zadoščenja. Predsednik področja je kot italijanski prefekt vprašal glede tega za mnenje ministrstvo, katero smatra za svojega predstojnika. To mu je seveda naročilo, naj čaka na razvoj dogodkov.

Dne dvajsetega marca je bilo tudi naročeno, izobesiti zastave. V mestnem središču je bilo res nekaj zastav, izobesili so jih celo nekateri Slovenci iz strahu pred represeljami, v predmestju in v okolici pa so bile te zastave zelo redke. Če bi hoteli zavreči določbe mirovne pogodbe o

POZOR! Spomnite se na svoje v Jugoslaviji in jim za veliko noč pošljite velikonočno darilo po tvrdki

CITRUS
IMPORT-EXPORT

Lastnik Aleksander Goljevšček
TRST, UL. TORREBIANCA 27 - TEL. 2-44-67

Pošiljamo vse vrste živeža, limone, pomaranče in razno drugo blago.